

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Szerda

185. szám.

Pest, october 18. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

A **Marczius Tizenötödike** politikai hirlap october—decemberi évnegyedre előfizetheti helyben egyedül a **Kiadónál**, 2 ft. 30 kr. postán mindennap borítékba küldve 3 frt. 30 kr.

Egy hónapos előfizetést csak helyben egyedül a **Kiadónál** s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp. fizettetek.

Pest oct. 18.

A derék, lelkes és vitéz **Vetter** osztrák fővárosunkban van.

E férfi egyike azon keveseknek, kik a felsőbb fokú katonai nevezetességek közül, még akkor nemzeti ügyünkhöz állottak, midőn e honjövendőjének sorsa tökéletesen problematicus volt.

A haza és szabadság ügye mindent a magyar sorkatonaság becsületérzésének köszönhet, ha ezek az első percekben elhagytak volna minket, most felettünk abszolutismus vaspálczája nehezednék.

Felhívjuk a főváros lelkes népességét, hogy e váratlanul érkezett kedves vendéget fogadja a tisztelkedés azon nemével, melly egy bevett szokás szerént illetni szokta azokat, kik a haza iránt érdemeket tettek.

Pest oct. 18.

Az országot e pillanatban a honvédelmi választmány teljes hatalommal igazgatja.

Ezen választmány csak nem kizárólag az egykori törpe minoritás férfialból áll, s ime bennök a közbizodalom tökéletesen összpontosítva van.

Ezen választmánynak ellenségei, egyszersmind kikéltelt ellenségei a hazának, E kormányznak ellensége a lázzadó reactio. Jellasics s a többi minorum gentium Jellasicsok. Urban, Blomberg, Berger, Rukavina.

Illyen kormányra lehet aztán biztosan s kevélyen rá mutatni, hogy az országban bennök bizodalom van. Nem a vármegyék gyűlései, nem a körülményeket nem ismerő s felfogni nem tudó vidéki casinok szavaznak ennek birodalmat, hanem egyenkint magában minden becsületes ember.

Ezt pedig azért hozzuk fel, hogy alkalmunk legyen egy kicsit megrohanni a képviselők há-

zát, melly egy idő óta olyan ujság vágyó lett, mint valami kávé néni.

Tegnap a követek valóságos kravalt csináltak, csak hogy ülés legyen, s hogy a választmány mondjon nekik ujságot. Ha mi választmány volnánk, nem engednénk e gyermekes kívánságoknak.

Mert meg kell gondolni, hogy a mostani kormány más helyzetben van, mint a megboldogult ministerium.

Boldogság volt azoknak életük. Más malheur nem érhette őket, minthogy leszavasztván, letették tárczájokat, a mint ez meg is történt, s bizony meg a kis kutya sem köhögött bucsuvételekkor.

A mostani kormány. Ez nagyban játszik, ha ezek vesztenek, egyenesen fejükbe kerül!

Ha e választmányt az ellenség megveri, úgy fog velök banni, mint a lázadókkal.

Ez a helyzet természetében fekszik, azért urak, urak képviselő urak, ha önök ujságot akarnak hallani, ott vannak a hirlapok, ott vannak a casino, a kör, a kávéház, vagy legfőbb álljanak vagy tizenkötten lesbe, s midőn valamelyik választmány tag egyik tizenkét órát tartó ülésből egy pillanatra, szállására téved, csipjék fülön, vigyék be valamelyik kocsmába, parancsoljanak számára egy itcze huszonnégy krajczárost s ne eresszék addig, míg csak el nem mondja, a mit tud, s a mit nem tud.

Azért ne háborgassák önök a fejével kezékedő választmányt. A képviselők közül a kinek nincs más dolga, mulassa magát, olvasson valami könyvet vagy tegyen látogatást, menjenek kurlálgatni, mert ezen háborus világban még tán a szerelem ki is mehet a divatból.

A pesti leányok igen unják magokat, a mennyi cottillon tánczos van, mind a háboruba vonult, azért rajta, a concurrentia megszűkült, szerencsét tehet az is, a kinek olly görbe szája, és olly ripacsos képe is van, mint azon táblabírónak, kire e pillanatban épen rá gondolunk.

Pest. oct. 18.

Sergeink kiés be az országból úgy kalandoznak, mint az Urbán lelke. Az osztrák háboru igen savanyu alma némelly sárgafekete hideglelőseknek olyan mint midőn valaki keserű lapdacsokat akar ma bevenni, de csak úgy kintgatja magát.

A legfőbb baj pedig az, hogy a magyar nagyon szeretné, ha a bécsiek számokra kikaparnák a tüzből a gesztenyét, s viszont a németnek is jól esnék, ha az István torony láthatárából úgy üzenék pokolba Auersperg és Jellachich, hogy

ők azt csak a bécsi bástyákról látcsöveken nézdelnék.

Ez pedig a mai időben már nem megyen.

Tegnap este az ülés végén Kossut Lajos úgy bucsuzott el a hástól, hogy ma reggelre elinduland felszedi magával a nyugoti megyék fegyverfogható lakosságait, s ott terem Bécs alatt a Duna jobb partján. Mőga harcolni fog, a bécsi felfegyverzett nép pedig hátulról támadandja meg a schwarzgelbeket. Ki nem hagyatván a combinatióból azon alapos remény is, hogy a kenyértörés alkalmával a sorkatonaságból a jó szem odahagyandja az abszolutismus bepisskolt zászlóit.

Sajnáljuk, hogy ezen jó kilátások után czikünköt így kell folytatnunk . . . azonban.

Azonban baj van a dologban. A bécsiek csak ígérnek, s akarnak is adni nagyban segítséget, de mi pusztá ígéretre nem kockáztathatjuk reményeink egyetlenegyét, a kis lelkes hadserget.

A bécsiek először tőlünk egy vezért kértek. Ez pár hasard nekünk nincsen. Szerencséjökre sikerült megszerezniök egy longyel tisztet, Böhm generalt, ki is a bécsi nemzetőrséget, az aulát, s a fegyveres munkásokat azonnal lehetőleg organisa. Egyenes összeköttetésbe tette magát a magyar hadsereggel, tudósítást küld hozzánk minden lépéséről, s megírja mennyi erővel rendelkezhetik.

Tudósításai jók voltak, és sergeink tegnap előtt délbe újra bementek Auszriába.

De megint egy azonban jó közbe.

Kisült, hogy a bécsi népnek egyáltalában semmi kedve sincs elhagyni a falakat, a felépített barricadokat, s kiszállani a síkra, a kartácsok, s az ezer halál elébe.

E nélkül pedig mi nem operálhatunk. Mi az osztrák expeditióval mindenünket kockára tesszük, a németek legfőbb egy csatát veszhetnek.

Ha Bécszet meghódítják, egy időre vissza jö az abszolutismus, s azzal vége.

Ők megmaradnak derék német népiség. Lesznek tovább is residencstadt. A pénz fog hozzájok folyni, mint az árvis s egy újabb véletlen esemény folytán megint kiverhetők körükből az ördögöt.

Nekünk gonoszabbal jutna ki a rovás, egy nagy csata vesztesére a magyar schwarzgelbek gombaként ütnék ki fejüket, úgy hogy azokat leszeldelgetni alig volna elég ember.

Illendő tehát, hogy azok, kik kevesebbet veszhetnek, azok kockáztassanak többet.

Ezek az „azonban féle“ hírek tegnap ülés után érkeztek, mire az akkori combinatiókra nézve lényeges módosításoknak kellett közbe jönni.

A honvédelmi bizottmány újabb rendelkezé-

seket, tett. Helyesebb, hogy sorozták újra visszavonultak.

De egyszersmind látván azt, hogy egy hadsereg mozdulatait akkor, midőn az, az ellenségtől három állomásra fekszik, Pestről kormányozni több mint scandalum, úgy hogy az utasítások hiánya miatt mindig a legszerencsőbb pillanatok veszítjük el, azért elhatározott, hogy Kossut mind ezek mellett is, csak menjen a táborba.

Gyűjtük az erőt az égből, földről, s a poklokról, s minden lehetőségekre, mellyek magokat előadhaják, készítsük magunkat.

Igy állunk e pillanatban. De azért arról senki jót nem állhat, hogy mire lapjaink sajtó alá mennek, nem fog-e minden megváltozni. Mert ma minden rohanó sebességgel megyen. E kor a régié mondásának: non datur salus in natura, rettenetesen hatalmas oldalbadőzéseket adott.

Pest oct. 16. 1848.

— Nyilatkozat. Több oldalról gyanúsítások nyilathozni kényszeritene, miszerint a „Marozins Tizenötödike“ 178-ik számában közölt Debreczenre vonatkozót nem én írtam. Debreczen, oct. 15. 1848.

Nagy József s. k.

— A radkai körben Cséri Lajos a derék és lelkes Balla Endre huszárkapitány jelenleg hadnagy, tiszti felruházásának költségeire 52 p. forintot ösztönözve, azt nyugtatvány mellett az illetőnek átadta.

— Székács József pesti evangelicus lelkész a múlt vasárnap egyházi beszédében, a háza jelen állapotát ajánlva hallgatóinak figyelmébe.

Midőn végeztül leírta azon nyomort, mellyet az elpusztult falvak lakói szenvednek, a nő hallgatók negy része sírára fakadt, s egy aláírásra kitett ivre 72 pengő forint gyűlt egybe, melly a szerencsétlen Debelliacsiaknak fog elküldetni.

— A kolosváriak hősiesszen viselők magokat, kimentek vagy két ágyuval, vagy három ezren a mezőségre, s az ott táborozó elcsábított oláh népséget szétverték.

Három bujtogató kolosvárra hozatván, azonnal Zichí Ödönben küldötték kurirképen.

E három madár neve, Pap László, Baternai és Simonics.

Pest oct. 16.

Tegnap szóltunk az erdélyi aristocrazia nyomorult tábbaságához, ma szóltunk azon kevesekhez, kik az osztrák kancsuka alatt az oppaitót képesték.

Csodálkozni fog mindenki, hogy e férfiak, kik annak idejében annyi erélyt fejtettek ki, most büns tétlenségbe vannak, csak azon dolgokra figyelmeztetve, mellyekből anyagi érdekek szólnak.

Ez emberek a mostani eszméknek, ha nem is tetteles, de legalább hallgatóságos ellenségei lettek.

És ez természetes.

Nekik választani kell a hazafiság és aristocratismus közt; és ők az utóbbit választják.

Ők csak annyiban magyarok, a mennyiben egyszersmind aristokraták maradhatnak. És ha ez nem mehet együtt, inkább lesznek swábok, tótok, csak hogy aristokraták lehessenek.

Igen, mert az aristocrazia egy százados bűnökön és előítéleteken épített bünbarlang, ki annak légét szivja, a statusra nézve veszélyes lesz.

Az aristocraziában csak a rosszaságnak vannak gradusai.

A nemzet meg fog győződni e szavak valószínűségről, mert a nemzet megyleikü, a bünig, és megbocsát nekik, ők pedig a nemzetnek soha sem bocsátanak meg.

De lássuk a volt oppositio egyik első tagjának minapi nyilatkozatát, mellyet az Ellenőrben olvashatni.

Az egésznek értelme, hogy mint főispán int a gyűlést, hogy meg kell magát adni, és nem lépni fel a lázadók ellen, mert a székelyek segítsége veszélyes lenne a civillistióra nézve, és ezek lángba borítanak a hazát, és végre nyilatkozik az országgyűlésről mondván, hogy a tulzó Kemény Dénes is csak Kossuth kegyelméből beszélhet.

Ehez nem kell commentár. Lám ezek Erdélyország Robespierojei.

Mi nem elemezzük szavait, hiszünk már ő is megbánta azokat, csak egyszerűen jegyezzük fel e szavakat, hogy láthassa a nép azt, millyenek a legjobb aristocratiának is ariére pensée.

De elég rólok ennyi.

A magyar nép fölemelte a szabadság lobogóját, Kossuthban testesítvén meg a szabadság szent ígét.

A magyar trón öszvedült s néhány napok mulva elhangzott a nagy szó.

És Magyarország bár mennyi oldalról van megtámadva, Erdély nevü provinciájában is tudni fogja lázadókat és bujtogatókat megszabolázni.

Bethlen Miklós.

Pest october 17.

Csak körül kell tekintenünk, hogy meglássuk, mikép soha olly jól ügyeink nem állottak, mint most. Nem, még az örömeink martiusi napjaiban is.

Akkor igaz, hogy reményektől ragyogtak arcaink, s ujdonsült szabadságunk, mint szüretkor a forrongó új bor, egészen elkábitott.

De még egy rettenetes csölnök volt a nemzet lábán, melly bár akkor szép és nagyzerü világitásban tűnt fel, de mint a közelebbi idők keserü tapasztalása megmutatta, iszonyuan lenyűgözött, lelánczolt, megbénított. A királyságot értjük.

Most már ott állunk, hogy a királyságot szinte elenyésztetnek tekinthetjük. Ha törvénykönyveink még beszélnek is az apostoli felségről, de a nemzet nemcsak érzelmeiben határozottan elfordult a királyságtól, hanem kormányzásában független öngazgatásában is föltreéthetlemül kimondotta a respublikát.

A király most megpróbált, való lemondatnak, s mint mondják egy erőtyesebb fiatal kézbe próbálják adni a gyepelket.

Lesznek-e olly gyávák a népek, hogy a dynastia akármely tagját, és épen Sofia herczegnő fiát, királyul ismerjék el?

Igen bizony, ha még olly rosszul állnának ügyeink, hogy önfennmaradásunk multhatatlanul megkivánná a monarchiai formát, akkor lehetne tán valaki, a ki mondaná: fogadjuk el még egy kissé a jármot, s alatta gyűjtsünk erőt. Mi ugyan ekkor is előbbre becsülnök a kétségbeesett elszántság utolsó halál csapását, mert valamint hiszük, hogy függetlenségéért a kétségbeesésig lelkesedni tudó népet csaknem lehetetlen legigálni, úgy meg vagyunk győződve, hogy az afféle járom alatt való erőgyűjtés, csak a gyávaság optimistal agyában születő, de világért se életrevaló eszme.

Hát még most, midőn ügyeink úgy tekintenek ránk, mint a rózsaszintü hajnal, melly biztos jóslója a nappalnak. Ime:

Jellacsich barátunk, maga nagyon cserben áll. Egyfelől Bécs lelkes 80 ezerével, másfelől a megszeppent hohe Versammlung által végre segítségül hívott kemény seregeink. A két sereg a legköltöibb correspondentiába helyezé magát, felhágo fényröppentyü által.

Jellacsich már kérte, hogy bocsássák szabadon, mert békén elmegyén.

Épen bizony! alig tudjuk várni, hogy a loyális fegyverszünet-hőst családi tűzhelyünknek megvendéghellessük, fagygyas kötéllel.

Tul felől a Gallicziából beütés híre meg nem valósult. Simonich a vendég szerető elfogadás előkészületeitől megijedve, a bécsi nap eseményeit megértve, jónak látta honn maradni.

Nemzetem! Fegyvert viselők! Ti ott a csata tűzében, s ti, kik hon maradtatok, tudjátok mit kell tennetek, hogy a jövőd a legbünösebb elmulasztás átkát ne vessé fejeitokra! Tudjátok, hogy előtettek egy köteleesség áll, megmenteni e hazának nem csak silány életét, hanem dicső szabadságát is.

Győzni a fegyverek mezején, s ott megállani, onnan ismét vissza térni oda, hol ez előtt álltunk, olly gyávaság lenne, mellyért elfordulna töletek egész világ.

Borsi.

Pest october 17.

A magyar nemzet e honbani letelepedésének első századaiban a szomszéd népek ellenségeskedése s szüntelen háborúskodása mellett is fen tudta magát tartani s alapját lerakni egy nagyobb jövőnek, példájául annak, hogy mit nem tehet egy nemzet minden kívülről megrohauó viharok dacára, ha csak belsejében az össze-nem-tartás főge nem régódik és nincsen a nemzet sirján elősködő áruló, ki mint a háládatlan kigyó az őt melegítő keblet összevissza marczongalja.

Volt a magyar nemzetben erő, bátorság, nem-

szel öntudat, hazaszeretet és lovasági becsületesség.

Ezen nemes tulajdonok őtet az európai nemzetek leg hatalmasbivává tették volna.

De a nemzetek sorsának kátholna vesére, egy haragos pillanatában átkát menydörögve a magyarra, királyt küldött nyakára.

A magyaroknak első királya, idegen hatalmától kapott és a nemzet előtt addig egészen ismeretlen csecsebecsével ékesített fejét csak azon törte, hogy miként lehetne a magyart kivétel nélkül saját nemzetiségéből.

Rá tekintett a nemzetre ismérőlen szokásokat, behozott az országba nemzetellenes érzelmeit külföldiekét és minden törekvése oda volt irányozva, hogy a belső viszálykodás átköthetne magva hintessék a nemzet ölédébe.

Hát utódja, hogy viselte magát? hát a nemzet által várva várt András, mit tett? eljövetelenek első óráiban mutatta már, hogy miként kell a nép legfőbb kívánatait kijátszani.

De minek ilyeneket elősorolni? ki a magyar történetet bármily ritkán is forgatja, könnyen láthatja, hogy mindazon emberek között, kiknek fejét a magyar korona ékesítette, aligha találhatók kettő három, kik valódi barátjai voltak a népnek, kik ennek erejét magánhasznukra nem fordították, kik a nemzetnek úgy szólván vele született becsületességével vissza nem állt volna.

És mit mondjunk még azon családról, ki három század óta vampyrként szija vérét a nemzetnek, ki mind anyagi, mind erkölcsi erejétől megfosztá, ki a demoralisatio rendszerét oly vas követettségességgel követte, hogy e hajdan hűségéről is híres nemzet körében az árulás csak nem mindennapivá vált, ki a népet letipratván az ugynevezett ur rend által, az egyiket rabszolgává, a másikat szolgalelkűvé tette?

De ne szennyezzük be kezünket e három százados historia vérről írt lapjainak forgatásával! Szemünk előtt van a jelen, mellyben olyasok történnek, millyeneket még ezen historiaiban is hiába keresnénk. Nem szükséges beszélnünk róla, mert ismerjük mindnyájunk.

Nincsen becsületes ember e hazában, ki istennek minden átkát le ne imázná a „camarilla“ nevezetű kigyófészekre.

Csak azt resteljük, hogy ezen becsületes emberek föl nem fogják, miszerint hiába rontjuk le a fészket, míg maga a kigyó mindig tovább csuszik.

Ákárhová is jön az a még mindig királynak nevezett négyilkos, ott rögtön egy camarilla is képeztetik, s akárhol rakja le a fészket, mérgeket készít a népek számára. —

Mióta danolgatjuk már.

„Legelső magyar ember a király!“

Mondjuk most is ki: a király magyar ember, s mint magyar rútól, gyalázatosan elárulta a hazát, rablócsordákkal szövetkezve, pártot ütött haza s törvény ellen, és — a törvény ítéljen fölötté!

Vagy maradunk még inkább azon állott rendszer mellett, melly szerint

„Die kleinen Diebe hängt man auf.

Den grossen sagt man — lauf! —?“

Uram fia! ha egy hámaló zaidó szavát nem tartja, gasembernek mondjuk; ha egy drótos ló egy öt garagos bádogot lop konyhánkából akasztófára vésnek czimezzetjük, s az a Ferdinand, kiknek magaviselete a magyarok irányában olyan, minőtől a legutolsó ártoros cigány visszaborzadnék, ki „hű magyarjait“ eszenként legyilkoltatja, ki az „atyai szívének olly közel álló magyar hazának“ városait s falvait tüzzel vassal pusztítatja, az a Ferdinand még mindig felséges urunk királyunk?!

Magyar, magyar, ha most nem okulsz a magad kárán, kétségbe kellene esnünk jövődöd fölött!

Keleti Zsiga.

Rendőrség és még valami.

Országunk csak úgy kemzseg a sok reactionális gazemberrel, és még is, dacára a minden megyében felállított rögtönítélő bíróságoknak, alig kerül burokra néha egy drágalatos madár.

Nem kell hinni, hogy ennek oka talán abban rejlik, hogy intimidálva vannak, vagy lelkiismeretek felébredt, vagy a camarilla már nem fizeti, vagy Habsburg Ferdinandtól nem várnak jutalmat? Éppen nem, sőt inkább szemtelenebbek, mint valaha; lelkiük — ha van egy reactionálisnak lelke — sötétebb a camarilla ármányainál, melly ki nem fogy az aranyból, midőn azon czélokot akarja elérni, mellyekre az imint említett egyén nevét birtokosa saját vesztére merészli felhasználni s ez által — hála a szabad népek urának — annyira gyűlöletessé tenni, hogy nem leendhet több akadály a democratia kivívásában.

Mi tehát az oka, hogy szabadságunk fiatal fáján annyi hornyó rágódik?

Először: nincs országos rendőrségünk.

Másodszor: a megyékben felállított rögtönítélő bíróságok nem érnek egy fa-kovárt.

Rendőrségünk nincs; mert a pesti országos (?) rendőrség egy mixtum compositum, melly minden inkább, mint országos rendőrség.

Es egyébiránt korántsem azon egyének hibája, kiket csak sajnálnunk lehet, hogy működésük olly szűk térre van szorítva; ellenkezőleg: hasonlítjuk őket (bocsánat ha hasonlításunk kissé trivialis) Sue azon lovához, melly első futó lett Angolhonban, de előbb fát hordott a párisi boulevard-okon.

Hanem oka ennek az, hogy míg volt időnk, nem rendezték e fontos hivatalt, most pedig annyira gyakoroljuk a rendőrséget en gros, hogy ilyen kisebb dolgokkal nem bibelődhetünk.

Egy belháborukban sinlő országban semmi sem fontosabb a rendőrségnél, és semmi sem szükségesebb a büntető törvényzikkéknél.

De olly rendőrséget értek, melly megfelelő azon hivatásnak, mikép megelőzze a jogsérelmeket, és felfedezze a ne tán már elkövetettek; és ollyan törvényzéseket kívánnék, mellyek értenék köteleességüket: miszerint, szigorral és minden tehintetek félretételével büntessék a gázt, ki

árulást követ el hazája ellen, vagy ennek zavart állapotját polgártársai megrontására használja fel.

Ha már az elsőnek hiánya, vagy hiányos szerkezete káros befolyással van a közügyekre, legalább az utóbbira kellene több gondot fordítani.

Mert immótlam; a megyékben felállított, vagy felállítani rendelt rögtönítélő bíróságok, nem értik hivatásukat.

Táblabírókból állanak, és ezzel minden meg van mondva.

Véleményem szerint azon számos semmit sem végző és jámborságuk miatt semmi hatást nem gyakorló megyebeli statariális bíróságok helyett, csupán az ország nevezeteseb helyein kellene három itélő tagból és egy jegyzőből álló honarúlast büntető törvényzéseket felállítani.

Ezeket a honvédelmi bizottmány alakíthatná elhatározott, szigorú, de igazságos férfiakból; természetesen valódi tiszta radikál egyénekből; mert ha ismét Somaichféle bukott pártbeliek alkalmaztatnának, újra nem sokra mennének.

Az illy szellemben alkotott törvényzésekeknek, köteleességében állana, a hozzá tartozó kerületből elibe állított hazaárulási váddal terhelt egyének fölött itélni, s az ítéletet végrehajtani.

Fenn kellene pedig állniok mindaddig, míg a belbéke helyre nem áll.

E szerény de meggondolt indítvány megemlítésével az a czélom, hogy talán, ha nem is az általam kijelölt modorban, de még is megközelítőleg illyforma intézkedés szükségét átlátandja a honvédelmi bizottmány.

Nem becsátkozom részletekbe, mert meg vagyok győződve, mikép a bizottmánytól, ha az alapczémét felakarja, a többire nézve nem lehet egyebet várni, mint a legczélszerűbb intézkedéseket.

Ha nincs, és nem lehet — mi kérdés — rendőrségünk, melly megelőzze vagy felfedezze, legyen legalább törvényzékünk, melly elrémítse és büntesse a bűnök legóriásbbikát, a honarúlast.

Nyíri Józsa.

Szerkeztő!

Bizony csak sokféle kosztosa van az atyais-tennek.

Isteni dolog az a szabadsajtó, az igaz. Hanem még istenibb lenne: ha mindenféle proletarius amugy bolond istók Debrecenbe módjára neki nem hajthatna.

Napjainkban minden ember, a ki írni, olvasni, s beszélni megtanult, hivatva érzi magát kormányozni.

Azt, hogy combinálni, s a mit az ember állit, okszerű alapra fektetni, s motiválni kell-e vagy sem — sok ember nem keresi, — rosszal, korhol, vádol, — csak amugy isten nevében — alapról, okadáról szó sincs.

A kormánynak, bár millyen legyen az, tetteit, ha azok a nép szellemével, érzelmeivel ellentételesek — megbírálni, annak helyén, és rendén megróvni kell is, szükséges is, de az okos, és be-

csületes ember megróvásának alapöt ad, — motívál.

Ez igen rendjén van.

De jobbra, balra hadarézni maga körül a kormányzástól, azt előre, hátra piszkolni, — tényekért, mellyek vagy nem követték el, vagy ha elkövették volna is, nem az által, ki megróvatik, — következőleg ráfogásokkal, rágalmasásokkal sérteni egy egész kormányosztályt általában — kivétel nélkül, sőt azt visszaéléssel vádolni, ez nemcsak hogy rendjén nincs, — de a mellett magyarán szólva, alávalóság is.

Őn lapjának 181-ik számában, valami X.Y.Z. amugy könyvnekül neki hajt a hadügyminis-
ternek, és a haditanácsnak.

És méltóztatik kegyesen haragudni

Azért, hogy a haditanács tagjai előléptettek, azaz tulajdonképen azt mondja, hogy magok magukat léptették elő.

Ráfogja, hogy az érdemes szolgált katonák, mint Láhner és Répási mellőztetnek.

Teleszájjal kurjantja, hogy a haditanács visszaél a rá ruházott hatalommal, s bizalommal; — mert

Táborikart állított — a melly táborikar semmit sem ér — bizonyosan azért, mert ő a cikkíró X. kihagyott belőle.

Megró sok kinevezéseket stb.

Végre igen szeretné magának megmagyaráztatni, hogy a hadügyminister miért most is hadügyminister. —

Mint hogy visszaélési váddal támadtatik meg a haditanács egy olly valaki által, ki vádja alá nevét oda írni nem meri, vagy szégyenli, általában csak azt felelhetők, mikép bizony nem minden ordítás — hallik az égbe!

Azonban nehogy ezen x-es amice elbizza magát, szükség megemlitenünk, mikép ő y-lomsága méltóztatik a többi között nagyokat fillenteni, mert

1. a honvédszászlóaljknál a törzstiszti kinevezéseket, kizárólag az országos honvédelmi bizottmány, a századostól lefelé a hadügyminister teszi, — s így az, hogy a haditanács maga magát léptette elő, nevetséges rágalom, mert

2. Láhner és Répási urnak egy héttel előbb mint Y urnak eszébe jutott volna gallimatás cikkét írni, már előléptettek, — mert

3. mint a teljes közbizalom, és a kézzel fogható eredmények tanusítják, tisztább hazafiai szellemben és erélyesebb tevékenységgel, még nemzetőrségi haditanács aligha kezeltetett.

Ugyanis a vádolt haditanács september 25.

october 15-ig közel 13, azaz tizenháromezer fegyveres egyémet, és 9—kilencz — nyolcz nyolcz lövegekből álló — tökéletesen felszerelt ágyútegeket állított az ellenség eleibe — mert

4. a miért olly igen haragszik; a tábori kart nem a haditanács, hanem a hadügyminister alkotta.

Ad vocem hadügyminister. Megnem állhatjuk, hogy az a b c-és fraternek a kívánt magyarázatot a szerint, a mint tudjuk a dolgot, itt közvetőleg meg ne adjuk.

Hát a hadügyminister bizony csak úgy írja magát most is alá, mint első napon a sanctio, vagyis hivatala elfoglalása után.

És igaza van.

A hadügyminister le nem mondott, — parancsolatot nem kapott a királytól, hogy ne merje magát aláírni, mint hadügyminister — tehát ő azt tartja, hogy mind addig, míg a király az 1848. 9. t. cz. értelmében helyébe törvényes formák között más hadügyministert nem sanctionál — tárczáját se Latour, se Lamberg, se Jellachichnak nem teszi le hódolata jeléül.

És ezért tisztelet, és becsület — a becsületes lelki vezérőrnagynak.

Mi így tudjuk a dolgot, azért tettük ez egy pár szót, és azért, mert meggyőződésünk, mikép napja'ntban ügyünknek semmi sem árt jobban, mintha kormány férfiaink épen azon tettét támadjuk meg, — gunyoljuk — mellyeket elmulasztani lett volna épen megrovandó dolog.

Hídje el azon Ypsilomos ur, hogy az, miszerint hadügyministerünk most is van, sokkal nagyobb jelentőségű dolog ügyünkre — mintsem az ollyanféle ember, minő ő, megitélni tudná.

Mindezekből az a corollarium:

1. Hogy a cikk írója bizon szerencsétlen frater, — mert nevét odairni nem merte, olly vád alá, melly becsületbe vágó. —

2. Hogy az amice alkalmasint egy schwarzegebl, de most patriotismust affectáló pensionatus tiszt lehet, a ki irigyli, hogy magyar fiatal tiszteink, kiknek eszük s szívük helyén van, s kik nem kételkedtek egy perczig is életüket vetni elébe a teljes hatalmu lieber Jellachich rabló csordájának, őrnagyokká, ezredesekké, tábornokokká neveztetnek, — az ollyan totyogósféle kaiserlich pedant vén fraternek, minő ő kelme lehet — számba nem jönnek. —

Bizony tisztelt úr elhajt az, az emberfia mellett, a kinek jobb lova van.

De lehet a tisztelt úr egy váltójogi ügyvédféle ember is, — kinek a mostani boldog, nemfizetési epochában, erszényében megfogyván a

pénzmagok nemei, — s ki szép pénznek tartván havonként vagy 130 pftot mint őrnagy felcsipni — legalább is őrnagyságért zörgetett — s hihetőleg azt a feleletet kapta, hogy kűm tágasabb.

Bizony tisztelt ur ahoz, hogy az ember törzstiszt legyen — egy kevesse több kell, — mint az a b c-et hátulról kezdeni tanulni.

Vagy végre, és ez legvalószínűbb a cikkíró egyike lehet azon nem mákvirág, de bojtórjanoknak, kik az első ministerium alakításakor amugy sógorság, komaság, utján — azon ismeretes olv szerint, hogy hiszen majd beletörődnek — őrnagyi ranggal — — kinevezettek, — de miután legfeljebb is a confusio csinálása törődtek bele; s miután bátorság dolgában a híres nyulfi familia érdemes tagjai közé számítvák, ott lettek feledve a hova Áprilisbe lökték őket, — s most komolyan apprehendálják, hogy a derék fiatal főtisztek már ezredesek.

Szja tisztelt amice — bizony a régi fcschlen-driánoknak lejártanak az ő napjai, — s akárki legyen őn, — s bár mennyire agyarkodjék is az előléptetések ellen: a bátor elszánt fiatal tisztek seregvézéreké lesznek — a míg a 30 éves béke ideje alatt megpodagrásodott lábú, s legfeljebb máriást játszani megtanult vén schwarzegebltélve hagyatnak.

Pászthory.

H I R D E T É S E K.

Magyar köz-zépp. vasut.

Naponkinti indulások 1848-dik october 1-sőjétől fogva további rendelkezésig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggel 7 óra

” ” személyvonat délut. 1 óra.

Szolnokból Pestre. Személyvonat reggel 7 óra

” ” 15 perczkor.

” ” Személyvonat délután 1 óra

” ” 15 perczkor.

Pestről Váczfelé reggel 7 óra 30 percz.

” ” délután 3 óra

Váczról Pestfelé reggel 9 óra

” ” délután 5 ”

A magyar középponti vasut igazgatósága által.

Megjelenik e lap **MINDEN ESTE**. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM** ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder-ház.